

Pràctica Clínica Assistencial V

Codi: 104074

Crèdits: 15

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OB	6	0

Professor/a de contacte

Nom: Jorge Miguel Cuevas Esteban

Correu electrònic: jorgemiguel.cuevas@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Isabel Badell Serra

Carlos Rodrigo Gonzalo de Liria

Maria Soledad Angeles Gallego Melcon

Judith Sanchez Manubens

Narcis Cardoner Alvarez

Josep Antoni Montiel Dacosta

José Antonio Soriano Pacheco

Miguel Angel Luna Tomás

Prerequisits

És aconsellable que l'alumnat no tingui cap assignatura dels cursos anteriors pendent d'aprovar.

És convenient haver assolit coneixements suficients en:

Bioestadística

Bioètica i comunicació

Epidemiologia

Fisiopatologia i semiologia clínica

Patologia quirúrgica

Patologia mèdica

Farmacologia clínica

Pediatría

Ginecologia-Obstetrícia

Salut Mental

Coneixement d'una tercera llengua, preferentment l'anglès

És recomanable que l'alumnat hagi superat les assignatures següents: Fisiologia Mèdica I i II. Anatomia Humana: Esplacnologia. Psicologia Mèdica. Anatomia Humana: Neuroanatomia. Patologia Estructural i Molecular. Farmacologia General. Fisiopatologia i Semiologia Clínica. Epidemiologia. Bases de la Cirurgia Clínica. Pediatria. Obstetrícia i Ginecologia. Psiquiatria.

L'alumnat adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions.

Objectius

L'assignatura correspon al darrer any del Grau de Medicina (6è curs), un cop l'alumnat ja coneix els fonaments científics de la Pediatria, de la Ginecologia/Obstetrícia i de la Psiquiatria.

L'objectiu general és que l'alumnat consolidi els anteriors coneixements i assoleixi les habilitats clíniques, comunicatives i de cerca i maneig de l'informació científica referents a la Pediatria, a la Ginecologia-Obstetrícia i a la Psiquiatria:

Classifiquem els objectius en generals i específics de cada àrea:

Generals

- Fer un diagnòstic a través de saber fer una història i establir un diagnòstic diferencial, sota la supervisió del professorat.
- Fer un diagnòstic i establir el tractament d'una patologia determinada, sota la supervisió del professorat.
- Establir una bona comunicació interpersonal que capaciti per a dirigir-se amb eficiència i empatia a pacients, a familiars, acompanyants, equip mèdic i altres professionals sanitaris.

Específics

a) Ginecologia i Obstetrícia

- Conèixer les característiques clíniques i els controls i protocols en el control de la gestació normal.
- Estudiar els controls adequats en la gestació patològica: consultes monogràfiques d'alt risc.
- Comprendre l'estudi ecogràfic en la gestació normal i patològica: ser capaç d'interpretar una ecografia en els 3 trimestres de la gestació.
- Conèixer la normalitat així com les patologies més freqüents en Medicina Fetal.
- Conèixer el mecanisme d'assistència al part: ser capaç d'assistir a un part eutòcic en situació d'urgència.
- Estudiar el procés del puerperi normal i la detecció de la patologia del puerperi així com les recomanacions sobre lactància materna.
- Estudiar els conceptes bàsics d'esterilitat femenina i masculina: ser capaç d'interpretar l'estudi bàsic d'esterilitat.
- Conèixer el procés de reproducció assistida: ser capaç de comprendre els processos d'inseminació artificial i fecundació in vitro.
- Conèixer els controls adequats per a realitzar medicina preventiva en ginecologia: ser capaç de realitzar una presa citològica cervico-vaginal, una exploració ginecològica així com conèixer les recomanacions sobre cribratge del càncer de mama.
- Conèixer l'ecografia bàsica en Ginecologia: ser capaç d'interpretar una ecografia ginecològica.
- Estudiar i conèixer la patologia cervical: ser capaç d'interpretar una colposcòpia, conèixer els protocols bàsics de patologia cervical així com els tractaments quirúrgics més freqüents.

- Conèixer els mecanismes d'actuació de la vacuna contra el papilomavirus (HPV) així com les recomanacions acceptades a nivell nacional i internacional sobre les seves indicacions segons els grups d'edat.
- Estudiar el control bàsic de la menopausa així com els controls recomanats i les pautes bàsiques de tractament: ser capaç d'interpretar els controls que es demanen a la dona menopàusica.
- Conèixer els mètodes de contracepció més freqüents, les seves indicacions i contraindicacions. Ser capaç de recomanar el tractament adequat a una pacient determinada.
- Estudiar les patologies ginecològiques benignes més freqüents en Ginecologia: els protocols diagnòstics i terapèutics.
- Conèixer la patologia del sòl pelvià i de la incontinència d'orina: el diagnòstic, les indicacions de la rehabilitació així com les tècniques quirúrgiques més freqüents incloent les tècniques de col·locació de malles.
- Conèixer les malalties de transmissió sexual més freqüents: epidemiologia, diagnòstic i tractament i la prevenció de cadascuna d'elles.
- Conèixer les neoplàsies ginecològiques més freqüents: els protocols diagnòstics i terapèutics així com el seguiment.
- Estudiar les característiques clíniques, el diagnòstic per la imatge i clínic i les pautes de tractament quirúrgic incloent l'estudi del gangli sentinella.
- Conèixer i comprendre les tècniques quirúrgiques: histeroscòpia, laparoscòpia, cirurgia del sòl pelvià, cirurgia ginecològica benigna, cirurgia oncològica ginecològica i mamària.

b) Pediatria

- Conèixer la patologia més freqüent de l'infant.
- Conèixer les peculiaritats de cada rang d'edat pediàtrica.
- Adquirir les habilitats necessàries per a la comunicació amb el pacient pediàtric i les seves famílies.
- Adquirir els coneixements necessaris per discernir el grau de gravetat dels pacients i poder prioritzar aquells que requereixin una atenció immediata.
- Adquirir els coneixements basats en la medicina basada en l'evidència per actuar davant les diferents patologies pediàtriques.
- Establir un algoritme diagnòstic a partir dels símptomes més freqüents i ser capaç de plantejar un diagnòstic diferencial de problemes.
- Ser capaç de gestionar situacions agudes no crítiques.
- Ser capaç de manejar les situacions crítiques que requereixin una intervenció urgent.
- Conèixer les indicacions i la rendibilitat de les diferents proves complementàries
- Conèixer els materials necessaris i els procediments més freqüentment emprats en Pediatria

c) Salut Mental

- Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig dels trastorns mentals.
- Conèixer la semiologia i la tècnica de l'exploració psicopatològica que permeti reconèixer les principals síndromes psiquiàtriques.
- Conèixer les bases de la relació entre salut i ambient.
- Conèixer els fonaments pràctics de la psicoteràpia.
- Saber realitzar una anamnesi psiquiàtrica completa, centrada en el pacient i orientada a les diferents psicopatologies, interpretant el seu significat.
- Conèixer ús pràctic dels principals grups de fàrmacs.

Competències

- Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
- Comunicar-se de manera efectiva i clara, tant oral com escrita, amb els pacients, els familiars i acompanyants, per facilitar-los la presa de decisió, el consentiment informat i el compliment de les prescripcions.
- Demostrar una experiència clínica adequada en institucions hospitalàries, centres de salut o altres institucions sanitàries, sota supervisió, així com coneixements bàsics de gestió clínica centrada en el pacient i utilització adequada de proves, medicaments i altres recursos del sistema sanitari.

- Desenvolupar la pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seves creences i cultura, amb respecte a altres professionals de la salut, demostrant habilitats de treball en equip.
- Escoltar amb atenció, obtenir i sintetitzar informació pertinent sobre els problemes que afligeixen al malalt i comprendre el contingut d'aquesta informació.
- Establir una bona comunicació interpersonal que capaci per dirigir-se amb eficiència i empatia als pacients, als familiars, acompanyants, metges i altres professionals sanitaris.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la posterior anàlisi, preservant la confidencialitat de les dades.
- Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.
- Valorar críticament i utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.

Resultats d'aprenentatge

1. Accedir de forma real als protocols assistencials de les diferents entitats que conformen el conjunt de la patologia.
2. Analitzar els registres mèdics de manera sistemàtica.
3. Analitzar les limitacions que hi ha en la interpretació de la conducta mitjançant la comunicació no verbal.
4. Aplicar els coneixements teòrics de la patologia que s'han adquirit durant el grau a la pràctica clínica.
5. Aplicar els elements essencials de la bioètica (drets del pacient, obligacions del metge).
6. Col·laborar en maniobres clíniques i quirúrgiques simples que s'hagin practicat amb simuladors sota supervisió.
7. Comunicar-se adequadament amb el pacient i els seus familiars.
8. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
9. Consultar adequadament i mantenir en ordre els registres d'informació del pacient.
10. Conèixer els elements bàsics de la comunicació de resultats de la recerca clínica.
11. Descriure correctament els criteris d'hospitalització.
12. Descriure el procés de comunicació i el seu efecte sobre la relació professional-pacient.
13. Distingir emocions bàsiques en pacients d'atenció primària a través de la interacció entre els diversos components no verbals.
14. Fer una anamnesi i exploració física completa per aparells i sistemes en adults i nens.
15. Identificar els elements bàsics de l'entrevista metge-pacient en un entorn propi d'alta accessibilitat i presència, amb atenció longitudinal.
16. Identificar les formes de presentació dels diferents processos patològics.
17. Identificar les normes bàsiques de la farmacoteràpia en adults i nens.
18. Indicar i utilitzar els procediments diagnòstics i terapèutics específics de l'edat pediàtrica (fototeràpia, nebulitzadors i aerosols amb cambra espaiadora, estudis genètics i metabòlics).
19. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
20. Observar l'actitud terapèutica, el curs evolutiu i la seva prevenció en els casos que sigui possible.
21. Participar activament en les tasques assistencials, fent històries clíniques, sol·licitant estudis complementaris (laboratori, tècniques d'imatge) quan sigui necessari i ajudin a orientar la història clínica.
22. Participar en les discussions per solucionar els problemes clínics plantejats.
23. Redactar ordres mèdiques, informes de consulta i assistència, comunicats oficials i certificats.
24. Redactar una història clínica completa de manera sistematitzada.
25. Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut i malaltia.
26. Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
27. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

Blocs distributius

1) Pediatria:

- A. Rotació pels diferents dispositius assistencials dels Serveis de Pediatria de les Unitats Docents
- B. Pràctiques de Laboratori o d'habilitats/Pràctiques d'aula

2) Ginecologia/Obstetrícia:

- A. Rotació pels diferents dispositius assistencials dels Serveis de Ginecologia i Obstetrícia de les Unitats Docents
- B. Guàrdies
- C. Pràctiques de Laboratori o d'habilitats/Pràctiques d'Aula

3) Psiquiatria:

- A. Rotacions pels diferents dispositius assistencials dels Serveis de Psiquiatria de les Unitats Docents.
- B. Assistència i participació a les Reunions dels Equips Urgències/Participació a les Sessions Clíniques del Servei de Psiquiatria/Assistència a guàrdia de Psiquiatria: a criteri de la Unitat Docent.
- C. Pràctiques de Laboratori o d'habilitats/Pràctiques d'Aula

Metodologia

Departament(s) responsable(s): Departament de Pediatria, d'Obstetrícia i Ginecologia i de Medicina Preventiva i Departament de Psiquiatria i Medicina Legal

Responsables UDH:

Responsable UDHSP

Josep Anton Montiel Dacosta, JMontiel@santpau.cat

Responsables UDHVH

Soledad Gallego Melcon, sgallego@vhebron.net

Responsables UDGtiP

Jorge Cuevas Esteban, jcuevasesteban.germanstrias@gencat.cat

Responsables UDHPT

Judith Sanchez, Judith.Sanchez@tauli.cat

Crèdits assignatura: 15 ECTS= 375 hores (15 crèdits x 25 hores) Cada UDH ajustarà en funció de les seves particularitats els diferents apartats que consten en aquesta guia.

Pediatria: 4,5 ECTS

Ginecologia/Obstetrícia: 4,5 ECTS

Salut Mental: 6 ECTS

PRÀCTICA CLÍNICA ASSISTENCIAL V TOTAL 15 ETCS (825 h)

Pediatría 4,5 ETCS (112,5 h)

Gine / Obstetricia 4,5 ECTS (112,5 h)

Salut Mental 6 ECTS (150 h)

70% DIRIGIDES (262,5h)

Pediatría (78,75 h)

Gine / Obstetricia (78,75 h)

Salut Mental (105h)

25% AUTÒNOMES (93,75 h)

Pediatría (28,125 h)

Gine / Obstetricia (28,125 h)

Salut Mental (37,5 h)

5% AVALUACIÓ (18,75 h)

Pediatría (5,625 h)

Gine / Obstetricia (5,625 h)

Salut Mental (7,5 h)

Pediatría

Dirigides (70%=78,75 hores)

Pràctiques clíniques assistencials (PCA) 75H (5h x 5d x 3setms)

Pràctiques de Laboratori o d'habilitats (PLAB) 2,75h

Pràctiques d'Aula (PAUL) 1h

Autònomes (25%=28,125 hores)

Estudi individual o grupal 20h

Realització de treball o cas clínic 8,125h

Ginecologia/Obstetrícia

Dirigides (70%=78,75 hores)

- Pràctiques clíniques assistencials (PCA) 60h(4hx 5d x 3setms)

Rotacions 15 h

Guàrdia 2,75 h

- Pràctiques de Laboratori o d'habilitats (PLAB) 1h

- Pràctiques d'Aula (PAUL)

Autònomes (25% = 28,125 hores)

-Estudi personal, consulta de bibliografia, Preparacio per mini-CEX (segons U. docent) 13,125h

- Realització de treball o presentació cas clínic depenent de la unitat docent 15h

Salut Mental

Dirigides (70% = 105 hores)

- Pràctiques clíniques assistencials (PCA)

Rotacio pel servei: 75 h (5h x 5dx 3 setms)

Reunions equip guàrdia/Sessions clíniques/Guàrdies: 20h (la distribució es farà a criteri de cadascuna de les Unitats Docents)

- Pràctiques de Laboratori o d'habilitats (PLAB) 1h
- Pràctiques d'Aula (PAUL) 9h

Autònomes (25% = 37,5 hores)

- Lectura comprensiva de textos i articles 30h
- Estudi i realització d'esquemes, resum i assimilació conceptual dels continguts 7,5h

Excepcionalment i segons criteri del professorat responsable, els recursos disponibles i la situació sanitària de cada moment a les diferents Unitats Docents, part dels continguts corresponents a les lliçons teòriques, practiques i seminaris podran ser impartits de forma presencial o virtual.

Segons criteri del professorat responsable i segons els recursos disponibles a cada Unitat Docent, part dels continguts corresponents a les lliçons de pràctiques de laboratori podran ser impartits i avaluats a les aules de simulació amb la metodologia corresponent.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRACTIQUES D'AULA (PAUL)	3	0,12	4, 5, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 25
PRÀCTIQUES CLÍNIQUES ASSISTENCIALS (PCAh)	245	9,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27
PRÀCTIQUES DE LABORATORI (PLAB)	14,5	0,58	4, 5, 6, 7, 8, 14, 18, 19, 21, 24, 25
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS / ESTUDI PERSONAL / LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	93,75	3,75	1, 2, 4, 9, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 26, 27

Avaluació

L'avaluació representa un 5% dels 15 ECTS (375 h), és a dir 18,75

Corresponen a 5,625 hores per Pediatria; 5,625 hores per Gine/Obstetrícia; 7,5 hores per Salut Mental. De cada àrea s'han de restar 2 h que corresponen a la part proporcional de les ACOEs (fases pràctica i escrita), pel que restaran 3,625 hores d'avaluació específica de Pediatria, 3,625 hores per Gine/Obstetrícia i 5,5 hores per la part de Salut Mental.

El 40% de la nota final correspon a l'avaluació de les ACOEs. El 60% restant de la nota final correspondrà a un 23% de l'àrea específica de Salut Mental, a un 18,5 % de l'àrea específica de Gine/Obstetrícia i a un 18,5% de l'àrea específica de Pediatria.

A continuació s'expressa en forma de taula el desglosse de l'avaluació d'aquesta assignatura:

AVALUACIÓ TIPUS PRÀCTIC

Pediatría 18,5% de Nota final

Rotació 60%

Presentació Cas Clínic 40%

Ginecologia/Obstetrícia 18,5% de Nota final

Rotació+MiniCEXopcional 50%

Presentació Cas Clínic/treball 30%

Guàrdies 20%

Salut Mental 23% de Nota final

Rotació 75%

Sessions hospitalàries/Guàrdies/Reunions Equips Urgències. 25%

AVALUACIÓ ACOEs

ACOE 40% de Nota final de l'assignatura

ACOE Pràctica 70%

ACOE Teòrica 30%

Assistència i Avaluació Aula Habilitats*

Formació continuada ACOEs*

* Aquestes activitats s'avaluaran sols per assistència i perquè l'alumne es pugui presentar al examen de les ACOEs serà obligatori que l'alumne hagi assistit a un mínim del 80% del contingut de cadascuna d'aquestes activitats o, de no complir aquesta condició, se li exigirà un treball sobre un tema relacionat amb Salut Mental, Ginecologia/obstetrícia o Pediatría d'acord amb el responsable de l'assignatura.

L'alumnat que no realitzi les proves d'avaluació que es detallen anteriorment tant a l'Hospital com a les ACOEs seran considerats com No avaluats exaurint els drets a la matrícula de l'assignatura. Les situacions especials es valoraran individualment en una comissió que inclogui els responsables de les diferents àrees implicades en aquesta assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació de tipus pràctic: avaluació clínica objectiva estructurada (ACOE)	40% de la nota final	3,75	0,15	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 22, 23, 24, 25, 27
Avaluació tipus Pràctic	60% de la nota final	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27

Bibliografia

Pediatría:

- Robert M. Kliegman & Joseph St. Geme. Nelson Textbook of Pediatrics, 2-Volume Set, 21st Edition. Elsevier Science, 2019 (Nelson Tratado de Pediatría, 21 ed. Elsevier, 2020).

- Karen Marcadante & Robert Kliegman. Nelson Essentials of Pediatrics, 8th Edition. Elsevier, 2018 (Nelson Pediatría Esencial, 2019).

- Asociación Española de Pediatría. Cruz. Tratado de Pediatría. 11ª edición. Editorial Médica Panamericana, 2018.

Internet

- <http://www.aeped.es/protocolos/index.htm>

- OMIM (base de dades de malalties genètiques) <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/omim/>

Ginecologia/Obstetrícia:

- <http://www.cdc.gov/>

- <http://www.observatoriodelaincontinencia.es>

- <http://nuevo.sefertilidad.com>

- <http://www.aepcc.org/>

- <http://www.figo.org/>

- <http://www.endometriosis.com.es/>

- <http://nccam.nih.gov/>

- <http://www.guideline.gov/>

- <http://www.cancer.gov/cancertopics/pdq/treatment/ovarianepithelial/HealthProfessional/page6#Reference6.28>

- http://www.nccn.org/professionals/physician_gls/f_guidelines.asp#site

Salut Mental:

- Stern, T. Fava, M. Wilens, T. Rosenbaum, J. Massachusetts General Hospital. Tratado de Psiquiatría Clínica. 2ª Edición. Elsevier, 2017.

- Sadock, V. Ahmad, S. Sadock, B. Manual de Bolsillo de Psiquiatría Clínica. 6ª Edición. Editorial Wolters Kluwer, 2018

- Julio Vallejo Ruiloba. Introducción a la psicopatología y la psiquiatría, 8 edition. Elsevier, 2015

- Cuevas-Esteban J. Hospitalización Psiquiátrica Breve. Manual clínico. 1ª Edición. Editorial Panamericana, 2020

Programari

Cap